

บันทึกข้อความ

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 3
เลขที่รับ 2866
วันที่ 8 มี.ค. 2558
พื้นที่
เรื่อง

ส่วนราชการ สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.เชียงใหม่ โทร. 053-819105

ที่ นร.0207.21/..... วันที่ 25 มีนาคม 2558

เรื่อง สรุปผลการประชุม ABU 2015 Global News forum ณ เมืองเซินไค ประเทศญี่ปุ่น

เรียน ผอ.สปช.3 ผ่าน ผอ.ศวท.เชียงใหม่

ตามที่อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ได้อนุมัติให้ดิฉัน นางสาวธนวันต์ ชุมแสง นักสื่อสารมวลชน (ชำนาญการ) เดินทางไปร่วมประชุม ABU Global News Forum ครั้งที่ 2 ณ เมืองเซินไค ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 15-16 มีนาคม 2558 ที่ผ่านมา ขอสรุปผลการประชุม ดังนี้

วันที่ 15 มีนาคม 2558 การประชุมแบ่งออกเป็น 3 ช่วงประกอบด้วย

ช่วงที่ 1 : Ready for "The Big One" Preparing for a Mega-disaster. Weather Presenters as Climate Communicators. เป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการรับมือภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ โดยมีบรรดาวิทยากรจากประเทศที่เกิดภาวะภัยพิบัติออกมาเล่าประสบการณ์การทำงานในภาวะภัยพิบัติได้อย่างน่าสนใจ

นางมาเรีย รามอส กล่าวว่า ภัยพิบัติเกิดขึ้นได้ทุกที่ในโลก จึงควรที่จะวางแผน ลดความเสี่ยง ในฐานะสื่อ เราสามารถช่วยชีวิตคนหมู่มากได้ ด้วยการเตือนก่อนเกิดภัย บอกให้รู้วงรอบของภัยที่เกิดขึ้นแต่ละปี การเตรียมการของท้องถิ่น พยากรณ์ภัยล่วงหน้าจากหน่วยงานต่าง ๆ และต้องพร้อมสำหรับการเตือนภัย

ฉุกเฉินที่จะเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ทั้งรัฐบาล NGO ผู้นำชุมชน โรงเรียน นักท่องเที่ยว เราต้องมีความรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ และเตรียมพร้อม ทั้งตัวเราเอง ทั้งประชาชน สร้างแรงบันดาลใจ โดยไม่รีรอ ภัยธรรมชาติสามารถเกิดขึ้นได้ทั้ง แผ่นดินไหว สึนามิ ภูเขาไฟระเบิด เกิดลาวา ได้ฝุ่น ภัยแล้ง ภัยหนาว มลพิษทางอากาศ เอลนีโญ ลานีญา การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก เรามีหน้าที่บอกว่า ประชาชนต้องเตรียมตัวอย่างไรเพื่อหลีกเลี่ยงความสูญเสีย ให้ประชาชนเชื่อมั่นเรา จากประสบการณ์ที่เราอยู่คู่กับประชาชนไม่ว่าในสถานการณ์ใด และต้องรับผิดชอบในข้อมูลโดยไม่ปิดบัง

Mr. Kei Oharu จาก NHK ได้ยกตัวอย่างเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ ว่า สึนามิเกิดขึ้นเป็นบทเรียนยิ่งใหญ่แก่ชาวโลก ทั้งนี้มีหลักการทำงานคือ ต้องคาดเดา โดยดูจากสภาพอากาศ ฝนตก แผ่นดินไหวก่อนหน้าสองสัปดาห์ก่อนเกิด และเพิ่มความถี่ขึ้น สื่อมีหน้าที่บอกประชาชนว่าเกิดอะไรขึ้น พร้อมฝึกผู้สื่อข่าวทุกคนในทีมว่าจะต้องทำอะไรต่อไป วางแผนการทำงาน มีการพยากรณ์ภัยพิบัติล่วงหน้า สื่อโซเชียลมีความสำคัญมากในยุคปัจจุบัน เตือนภัยล่วงหน้า ในทุกช่องทางเท่าที่ทำได้

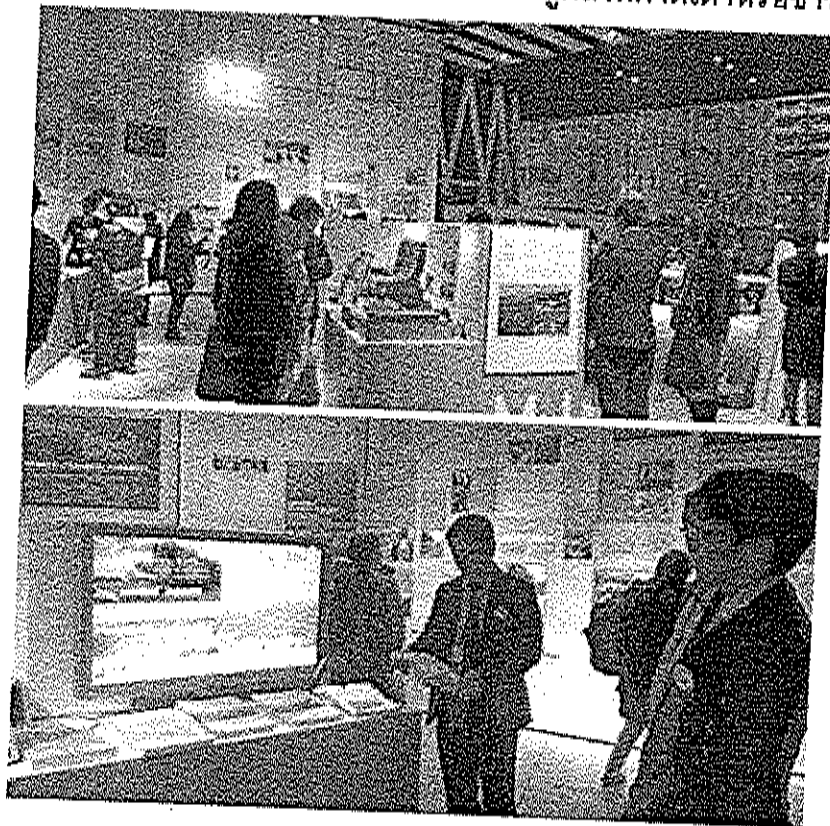

นายไบรอัน นาคอส จากช่องพยากรณ์อากาศ สหรัฐอเมริกา ได้ยกตัวอย่างพายุเฮอริเคน ที่ไม่อาจะมีสื่อต้องแจ้งเตือนตั้งแต่มีความผิดปกติของลม คาดการณ์ล่วงหน้า ท่ามกลางความกดดันสูง รายงานสภาพความเร็วของลมท ขณะเดียวกันเตือนประชาชนให้อพยพเมื่อคาดการณ์ว่าจะเกิดอันตราย ต้องมี

แผนการประชาสัมพันธ์ เริ่มต้นพูดคุยในเรื่องวิกฤติ สร้างความตระหนักให้ประชาชน ประชาชนมีสิทธิรู้ความจริงว่าเขาอยู่ในสภาวะใด และต้องคาดการณ์ว่าภัยจะสิ้นสุดเมื่อใด บอกให้ประชาชนทราบว่าเขาต้องปฏิบัติตนเช่นไร ยกตัวอย่างเหตุที่เคยเกิด ให้เห็นภาพความเสียหายที่เคยมีในอดีต บอกจุดเสี่ยง บอกช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

นางอิริกา โคนายาชิ จากสิงคโปร์ กล่าวว่า ระดับการเตือนภัยประชาชนนับเป็นสิ่งสำคัญ แผนชาติ แผนองค์กร ระบบการป้องกันภัยพิบัติ ระบบวิศวกรรม เทคนิค การควบคุม เครื่องมือต่าง ๆ ของสื่อต้องเตรียมการไว้รองรับ กรณีไม่มีไฟฟ้าใช้ หรือไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ ติดต่อสื่อสารอย่างไรให้ประชาชนทราบตระหนักแต่ไม่ตระหนก สื่อสารทุกช่องทางหาประชาชน ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ ดิจิทัล สื่ออินเทอร์เน็ต แผ่นพับ โบรชัวร์ หอกระจายข่าว สื่อบุคคล

พูดในสิ่งที่เรารู้ ว่าอะไรจะเกิด เริ่มเมื่อไหร่ ไม่พูดสิ่งที่คาดเดาหรือข่าวลือ

ช่วงที่ 2 : Better Tool Better Broadcasting ,Advance in Emergency Reporting เครื่องมือที่ดีกว่า การประชาสัมพันธ์ที่ดีกว่า เป็นเครื่องมือสำคัญในการรายงานในภาวะวิกฤติ

นาตาเลีย ไอส์วา เลขาธิการ ABU พูดเรื่องบทบาทของสื่อ การสื่อสารระหว่างชุมชน และพลังของวิทยุชุมชน โดยกล่าวว่า การเตือนภัยแต่เนิ่นๆ การติดต่อสื่อสาร ให้รู้ถึงภาวะภัยพิบัติ พื้นที่เสี่ยงภัย บทบาทของสื่อในสถานการณ์ภัยพิบัติ

- ก่อนเกิดภัย ต้องบอกสถานการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้น หากเกิดภัยต้องทำอะไร
- ระหว่างเกิดภัย บอกสถานการณ์ล่าสุด ความเสียหายที่เกิดขึ้น ประชาชนเป็นอย่างไร
- หลังเกิดภัย บอกให้รู้ถึงการฟื้นฟู และหน่วยงานไหน ใครทำอะไร รับผิดชอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร

สิ่งที่ควรทำ เตรียมสถานที่ ที่ทำงานให้พร้อม และเตรียมพื้นที่สำรองไว้ทำงาน

เตรียมผู้ฟัง ผู้ชมให้พร้อม

สำหรับสถานี

- ต้องสร้างดีกรองรับภาวะภัยพิบัติ น้ำท่วม แผ่นดินไหว
- พัฒนาระบบสื่อสาร และพลังงานสำหรับออกอากาศ
- จัดทำระบบเน็ตเวิร์ค
- สอนทีมงานให้ทำงานในภาวะภัยพิบัติ
- สอนให้รู้วิธีทำงานที่ปลอดภัย
- จัดทำระบบบัญชีรายชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- ให้ภาษาง่าย ๆ ในการคุย
- มีการพัฒนาเทคนิค

สำหรับผู้ฟัง ผู้ชม

- ให้ความรู้แก่สาธารณะเพื่อเตือนภัย
- เผยแพร่ข่าวและโปรแกรมเกี่ยวกับภัยพิบัติ

- ให้ความรู้เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของโลก และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น อะไรคือสัญญาณของภัย
- จัดอบรมนักข่าวให้รู้ด้วย
- ล้มผังรายการ ทำรายการภัยพิบัติทันทีที่เกิดภัย
- เตือนภัย ให้ความรู้ ธรรมชาติของภัย
- สิ่งสำคัญคือต้องบอกข้อมูล ข่าวสาร
- เปิดช่องทางในการติดต่อสื่อสาร มีระบบช่วยเหลือผู้หญิง เด็กและผู้สูงอายุ
- บอกทุกเรื่องให้ผู้ฟัง

*** สื่อมวลชนช่วยชีวิตคนได้ด้วยการเตรียมความพร้อมสำหรับภัยพิบัติ

นาย Kyoto Uni จาก Jajib show Japan ตัวแทนจากวิทยุชุมชน กล่าวว่า หลังจากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ ได้เกิดวิทยุเกิดใหม่ 18 แห่ง และมีวิทยุชุมชนเกิดใหม่ 60 แห่งและมีคลื่นที่เปลี่ยนมาจัดรายการเตือนเกี่ยวกับภัยพิบัติจำนวนมาก วิทยุชุมชนกล้าบอกอะไรที่สื่อหลักไม่กล้าบอก อะไรที่ต้องให้ประชาชนเฝ้าระวัง เข้าถึงง่าย เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีการตอบสนองง่าย ประชาชนพร้อมจ่ายเงินบริจาคช่วยเหลือให้วิทยุอยู่กับเขา ให้หลักสื่อสาร 10 ประการในการดึงดูดคนฟัง ประกอบด้วย

1. ข้อมูลข่าวสารที่ท้องถิ่นให้ความไว้วางใจ
2. สื่อสารสองทาง
3. สื่อสารอย่างไว้วางใจ
4. เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน
5. ออนไลน์ตลอดเวลา
6. ถ้าหยุดออกอากาศชุมชนรับรู้
7. มีการพัฒนานุเคราะห์ รองรับการเปลี่ยนแปลง
8. ความเคลื่อนไหวทางการเงิน เพื่อความยั่งยืนในการให้บริการ
9. มีการพัฒนาเทคนิค
10. รัฐ เอกชน ประชาชน ร่วมบริหารจัดการ

Mr Tashi Fukshima จาก TBS News กล่าวว่า

- ควรมีการสร้างตึกที่ทำงานรองรับภาวะภัยพิบัติ
- ต้องถ่ายทอต่อต่อเนื่อง แม้เกิดภัย ไม่ทอดทิ้งคนดู คนฟัง
- ทีมงานต้องพร้อมเผชิญเหตุ
- เครื่องมือต้องมีความพร้อม
- หยุดโปรแกรมปกติ และเริ่มโปรแกรมภัยพิบัติทันทีที่เกิดภัย
- ให้ YouTube ให้เป็นประโยชน์
- ตามหาผู้เสียหาย และอัปเดตสถานการณ์ตลอดเวลา
- สื่อสารต่อเนื่องและอย่าให้ข่าวลือมาครองพื้นที่ข่าว

Mr.Mark Cocoran จากออสเตรเลีย พูดถึงประโยชน์จากการใช้โดรน ในการรายงานข่าว ซึ่งสามารถเข้าถึงพื้นที่ในมุมสูง น้ำหนักเบา มีพัฒนาการดีในการติดต่อสื่อสาร เข้าพื้นที่เสี่ยงแทนคน ปัจจุบันยังไม่พบการใช้โดรนในข่าวต้นชั่วโมง โดรนมีราคาถูกลง ใช้งานง่าย เข้าถึงพื้นที่เสี่ยงโดยง่ายตาย

Session 3: Doing it with Digital ทำงานด้วยดิจิทัล

นายชาติ ดาราพัทตร์ จากประเทศไทย ได้พูดถึงการทำงานในเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่น โดยสืบค้นจากเสียงและข้อมูลเป็นสำคัญ โดยใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำงาน มีการติดตามข่าว และเหตุการณ์ เพื่อประมวลข้อมูล มีแผนที่ เตือนภัยล่วงหน้า ดีกว่าต้องรับมือเมื่อเกิดภัยแล้วไม่ได้เตือน หรือไม่มีข้อมูลบอกประชาชน ขณะเดียวกันควรตรวจสอบข้อมูลและเป็นผู้แชร์ข้อมูลคุณภาพเท่านั้น

นายจอร์จ แสตรู จากสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า ปัจจุบันคนใช้โทรศัพท์มือถือ ทุกคนติดต่อสื่อสารผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์ค โลกเปลี่ยน คนเปลี่ยนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อย่างไรก็ตาม คนก็เลือกที่จะเชื่อผู้สื่อข่าวหรือสำนักข่าวที่เชื่อถือได้ นักข่าวเขียนข่าวเอง มีภาพ เสียงจากนักข่าว จะน่าเชื่อถือกว่า และคุณภาพจะดีกว่าคนทั่วไป

นายโทมัส มากิโลเน จากญี่ปุ่น ใช้การสื่อสารผ่านโปรแกรม Twitter โดยกล่าวว่า ในโลกยุคปัจจุบัน นิวมีเดียสำคัญมาก ต้องเรียนรู้เพื่อสิ่งใหม่ และพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง

Kyoko Gasha ผู้ประกาศและรองผู้อำนวยการฝ่ายผลิตรายการจาก สำนักข่าวรอยเตอร์ กล่าวถึงการทำงานในภาวะภัยพิบัติในเอเชียว่า เป็นที่รู้ว่ภัยพิบัติในภูมิภาคนี้ร้อยละ 31 มาจากความเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่ว่าจะเป็นภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว สึนามิ ไต้ฝุ่น แผ่นดินเลื่อนไถล หรืออุทกภัยครั้งใหญ่ ล้วนเป็นสิ่งที่คาดการณ์ แต่ทำลายล้างสูง แต่เมื่อมันยังไม่เกิด สื่อมีหน้าที่เตือน และให้ความรู้ประชาชน

ก่อนเกิดภัย

- รวบรวมข้อมูลผู้ติดต่อ ทั้งภาครัฐและเอกชน
- มีรายชื่อของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ระดับชาติและท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ
- สร้างความคุ้นเคยกับ กับหน่วยงานป้องกัน และผู้ที่เคยประสบปัญหามาก่อน รวมทั้งมาตรการที่ หน่วยงานเตรียมการตั้งรับ
- รู้พื้นที่เสี่ยง และพื้นที่ปลอดภัย
- ติดตามสถานการณ์ตลอดเวลา

ระหว่างเกิดภัย

- เตรียมการ
- รายงานข่าวใหม่ทันที ทุกระยะ
- วางแผนในการเข้าถึงแหล่งข่าวและต้องรู้วิธีในการออกมาจากแหล่งเกิดภัย

- ตรวจสอบอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนออกปฏิบัติหน้าที่
- ติดต่อสื่อสารกับแหล่งข่าว

อะไรที่ต้องรายงาน

- เข้าถึงสถานการณ์
- ข้อมูลพื้นฐาน
- เข้าไปในพื้นที่สำคัญ
- สร้างเรื่อง รายงาน

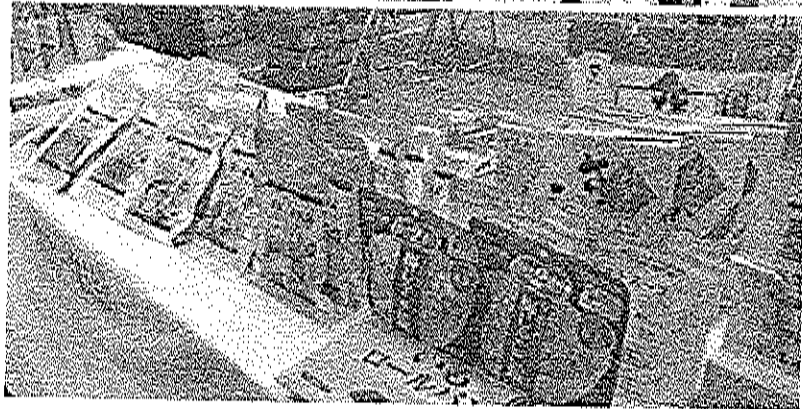
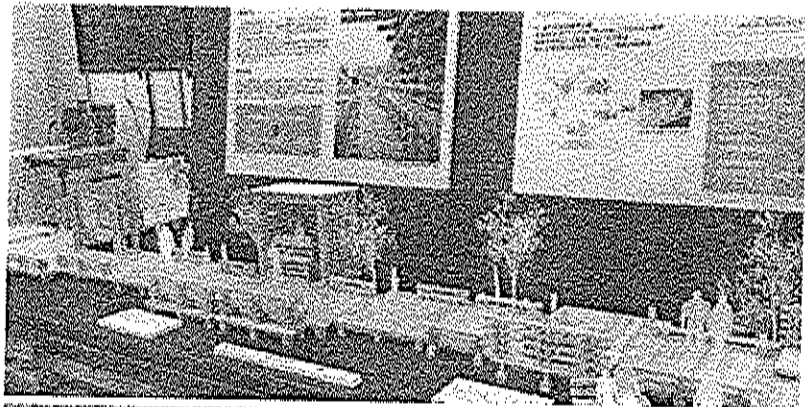
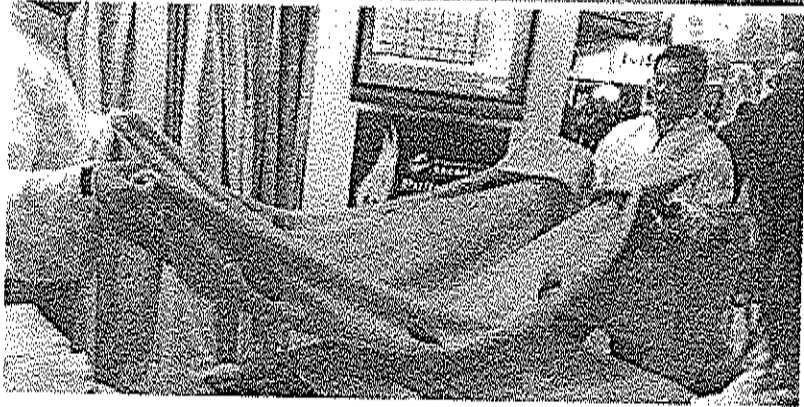
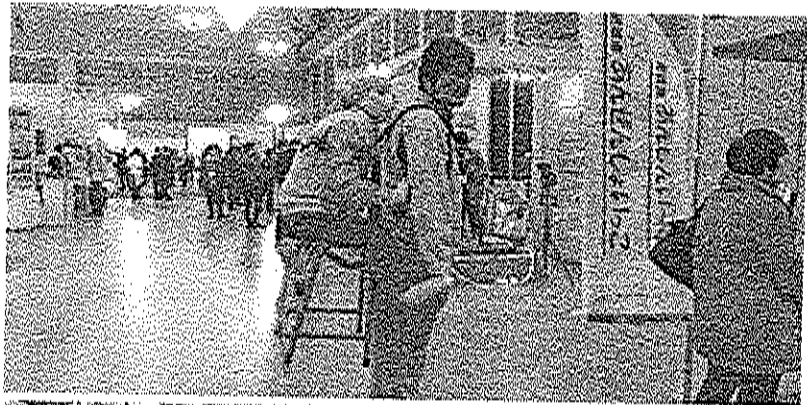
ช่วงค่ำมีการจัดงานเลี้ยงอาหารค่ำ พร้อมการแสดงพื้นบ้านของเซินใต้

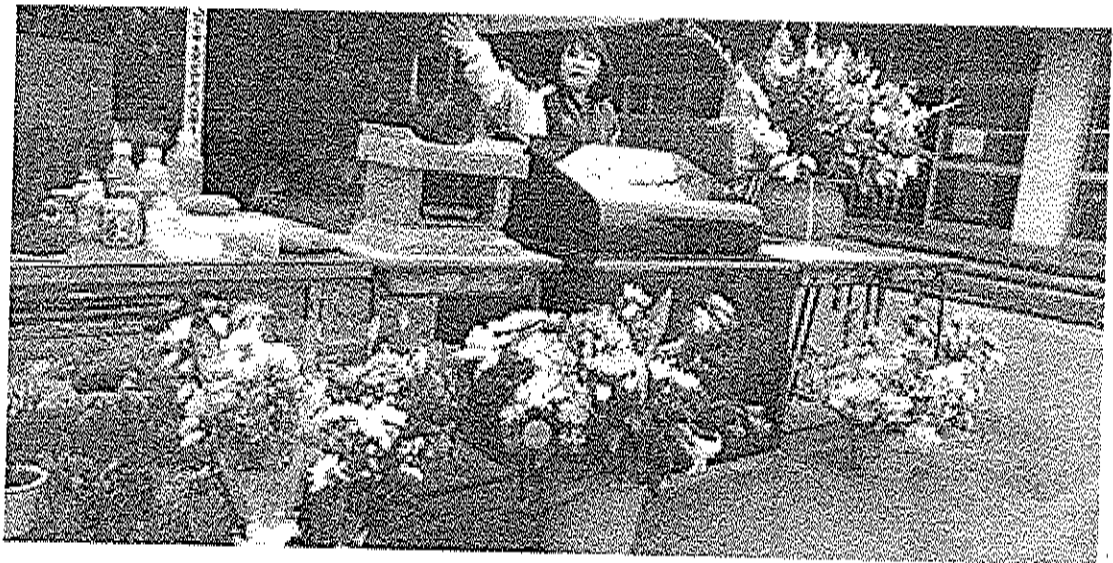
วันที่ 16 มีนาคม 2558

ช่วงเช้า คณะได้เดินทางไปศึกษาดูงานแสดงสินค้า "BOSAI" Industry Fair in Sendai ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้าของอุตสาหกรรมในพื้นที่เมืองเซ็นได วันที่คณะไปถึงเป็นวันแรก ๆ ที่เปิดให้สื่อมวลชนและผู้ซื้อจากประเทศต่าง ๆ เข้าเยี่ยมชม โดยพบนวัตกรรมการปรับตัวของอุตสาหกรรมในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อรองรับภัยพิบัติ หลังจากประสบภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิ โดยสินค้าที่พบส่วนใหญ่จะปรับตัวอย่างมาก เช่น ผ้าห่มที่พร้อมสำหรับเป็นผ้าห่มนาโน และสามารถแปลงร่างเป็นเปลสำหรับหอบคนป่วยได้ทันที เมื่อเกิดภัย แก้วอียิปต์ที่ถูกติดด้านหลังไว้สำหรับช่วยเหลือผู้ป่วยที่ช่วยตัวเองไม่ได้ และเดินไม่ได้ เมื่อเกิดภัย การวางระบบอาคารที่รองรับทั้งคลื่นยักษ์ และแผ่นดินไหว นอกจากนี้ยังมีเครื่องจักรกลขนาดใหญ่สำหรับการปรับปรุงพื้นที่ที่รอการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ เป็นต้น ในงานยังมีการเปิดรับบริจาคเข้ากองทุนเพื่อรองรับกรณีเกิดภัยคลื่นยักษ์สึนามิ

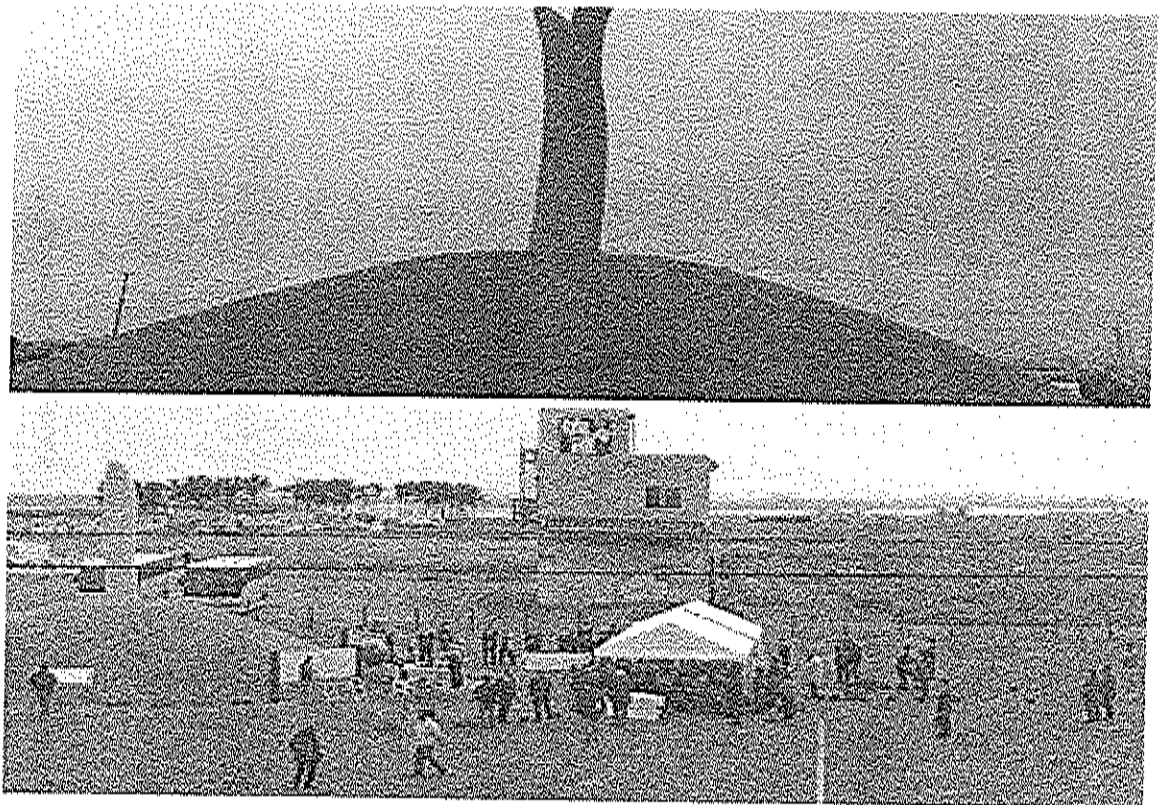

ช่วงปลายคณะได้เดินทางต่อไปยังพื้นที่ประสบภัยพิบัติจากคลื่นยักษ์สึนามิ มีคุณโนริโกะ คูซิง มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิที่เซนได นำชมพื้นที่ ซึ่งเดิมพื้นที่ดังกล่าวเคยเป็นชุมชนชายทะเลที่มีความเจริญเต็มที่ แต่ถูกคลื่นยักษ์ซัดจนคนตายหลายพันคน บ้านเรือนเสียหาย ผู้คนที่ไม่ยอมย้ายออกทั้งๆ ที่รู้อีก 500 คนก็ต้องเสียชีวิต สึนามิได้ซัดกวาดบ้านและผู้คน 5 กิโลเมตรจากชายฝั่ง ปัจจุบัน เหลือคนที่ยังยืนยันจะอยู่ที่เดิมอีก 5 คน นอกนั้นยอมย้ายออกไปอยู่ที่ใหม่ ที่ทางรัฐบาลจัดสร้างให้ โดยรัฐบาลจัดสร้างให้คนในชุมชนเดียวกัน อยู่ด้วยกัน ห่างจากที่เดิมซึ่งอยู่ติดชายทะเลนับสิบ กิโลเมตร แม้จะไม่สะดวกสบายเท่าเดิม บางคนไม่สามารถขอความช่วยเหลือได้ก็สร้างบ้านเอง คนส่วนหนึ่งบอกว่าไม่เชื่อรัฐบาลแล้ว เนื่องจากปิดบังและมีความล่าช้าในการทำงาน และขอให้ทุกชาติใช้เหตุการณ์นี้เป็นตัวอย่าง

ล่าสุดได้มีการสร้างอนุสาวรีย์เพื่อรำลึกเหตุการณ์สึนามิ เป็นรูปต้นไม้ที่เริ่มแตกหน่อใหม่ มีความสูงเท่าคลื่นยักษ์ที่เคยซัดทำลายเสียหาย เพื่อเป็นอนุสรณ์เตือนใจว่า เคยเกิดเหตุการณ์ที่ทำลายล้างพี่น้องของเราอย่างไม่มีทางช่วยได้ คณะได้ไปที่โรงเรียน Yuriage Junior Hight School ที่มีเด็กนักเรียนและครูตาย 14 คน โดยยังคงรักษาสภาพไว้เหมือนเดิม มีการตั้งอนุสาวรีย์ไว้สักการะ ทุกวันจะมีคนนำดอกไม้และรูปไปไหว้แสดงความระลึกถึงผู้เสียชีวิต โต๊ะเรียนที่ยังอยู่ในสภาพเดิม มีโคลนติดเกราะเกรง ยังคงมีคนนำตุ๊กตา ธงปลา ดอกไม้ ของเล่น ไปวางไว้ให้ดวงวิญญาณของเด็กน้อยเหล่านั้นอยู่เสมอ โนริโกะพาไปดูต้นซากุระที่เพิ่งออกตูมเตรียมผลิดอกในต้นฤดูร้อน ซึ่งทุกปีเด็กๆ และคุณครูจะมารวมกันถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก เธอใช้ภาพถ่ายนั้นให้ดู ต้นซากุระยังอยู่ แต่เด็กๆ และครูตายไป 14 คน

คุณโนริโกะย้ำว่า ขอให้เหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ เป็นครั้งสุดท้ายของการทำลายล้างจากธรรมชาติ เป็นบทเรียนที่คนญี่ปุ่นยอมเป็นเครื่องมือตายแทนคนทั้งโลก และขอให้ทุกพื้นที่อย่าคิดว่าจะไม่เกิดภัยกับตัว และกล่าวว่า การซ้อมแผนก่อนเกิดภัยสำคัญมาก และรัฐบาลควรมีความจริงใจในการแก้ปัญหาและบอกความจริงกับประชาชน เพราะรัฐคือที่พึ่งเดียวที่ประชาชนมีเมื่อเกิดภัยพิบัติเช่นนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ หากเห็นชอบได้โปรดนำเรียน อปส. ผ่าน ผอ.สปต.ต่อไป

ธวัชชัย อภัย

(นางสาวธวันต์ ชุมแสง)
นักสื่อสารมวลชน (ชำนาญการ)
สวท.เชียงใหม่

ที่ นร. 0207-21/264

๑) เรียน ผอ.สปท.3
เพื่อโปรดทราบ

และเห็นชอบ เสนอ อปส.
ผ่าน ผอ.สปท. เพื่อโปรดทราบต่อไป

(นางสาวชนิสรา ขนศิลป์)
ผอ.สวท.เชียงใหม่

๒) เรียน ผอ.สปท.3

สวท.เชียงใหม่ ส่งสรุปผลการประชุม ABU Global News
Forum ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 15-16 มีนาคม 2558 ณ เมืองเซาโด
ประเทศญี่ปุ่น ของ น.ส.ธวันต์ รยละเอียดตามเอกสารแนบ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ หากเห็นชอบได้โปรดกรุณา
ลงนามในหนังสือเพื่อเสนอ อปส.ต่อไป
ได้โปรดพิจารณา

ผ.ผท.
9 เม.ย. 58

1) ทรพ - สทท.ร

ศาสตราจารย์ ทองจันทรี
ผอ.สปท.3

10 เม.ย. 2558

* 2) ในวันประชุมที่หอ K. ธรรม
คือ เรื่อง ในวงเสวนา
แนวเพื่อทำ เป็นเรื่องตระหนักกับ